

UKRAINA

1. Podstawowe informacje

Powierzchnia:	603,7 tys. km ²
Ludność:	41732,8 tys. ¹
Podział administracyjny:	24 obwody, 2 miasta wydzielone (Kijów i Sewastopol), 1 republika autonomiczna (Krym)
Religia:	prawosławie (76%), bezwyznaniowi (14%), katolicyzm (5%)
Stolica:	Kijów
Ustrój polityczny:	republika parlamentarna
Waluta:	hrywna (UAH)
Skład etniczny:	Ukraińcy (77%), Rosjanie (17%)
Język urzędowy:	ukraiński
Głowa państwa (prezydent):	Wołodymyr Zełenski (od maja 2019 r.)
Premier:	Denys Szmyhal (od marca 2020 r.)
Minister rozwoju gospodarczego i handlu:	Ihor Petraszko (od marca 2020 r.)
Minister spraw zagranicznych:	Dmytro Kuleba (od marca 2020 r.)
Ambasador Ukrainy w Polsce:	Andrij Deszczycia (od listopada 2014 r.)
Ambasador RP na Ukrainie:	Bartosz Cichocki (od marca 2019 r.)

2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PKB (w mld USD)	131,8	90,1	93,8	112,2	130,8	161,8
PKB na 1 mieszkańca	3082,5	2108,9	2199,4	2656	3113	3877
PKB (wzrost w %)	-6,6	-9,8	2,4	2,5	3,3	4,1
Deficyt budżetowy (% PKB)	-4,2	-0,3	-3,6	-3,7	-3,0	-1,8
Dług publiczny (% PKB)	70,3	79,7	81,2	71,8	62,7	51,6
Inflacja (w %, grudzień do grudnia)	24,9	43,3	12,4	10,0	9,8	4,1
Bezrobocie (w %)	9,7	9,5	9,3	9,5	8,8	8,7
Eksport towarów (w mld USD)	53,9	38,1	36,3	43,3	47,3	50,06
Import towarów (w mld USD)	54,4	37,5	39,2	49,6	57,2	60,8
BIZ w Ukrainie (w mld USD)	53,7	38,4	32,1	31,2	32,3	41,8
Inwestycje bezp. Ukrainy za granicą (mld USD)	6,7	6,4	6,3	6,3	6,3	6,5
Średnie miesięczne wynagrodzenie (w UAH)	3480	4195	5183	7104	8865	10497

¹ Stan na 1 stycznia 2020 roku; bez Krymu i miasta Sewastopol; Державна служба статистики України: Чисельність населення (за оцінкою) на 1 січня 2020 року (ukr.); [dostęp 2020-03-12].

Źródło: Państwowy Komitet Statystyki Ukrainy (www.ukrstat.gov.ua), Ministerstwo Finansów Ukrainy, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Bank Światowy, UNCTADStat,

3. Informacje ogólne, sytuacja i polityka gospodarcza

Od 1991 r. Ukraina jest demokratyczną republiką parlamentarną. Podstawą porządku prawnego jest Konstytucja uchwalona 28 czerwca 1996 r. Jest państwem unitarnym. Władza ustawodawcza należy do jednoizbowego parlamentu – Rady Najwyższej Ukrainy (Werchowna Rada), składającego się z 450 deputowanych wybieranych na pięcioletnią kadencję. Władza wykonawcza należy do prezydenta wybieranego na pięcioletnią kadencję w wyborach bezpośrednich i do rządu z premierem na czele, który jest wybierany przez parlament i zatwierdzany przez głowę państwa.

Ukraina jest członkiem organizacji międzynarodowych i regionalnych takich jak ONZ, MFW, BŚ, IFC, FAO, UNICTAD, UNIDO, GUAM, BSEC. W dn. 16 maja 2008 r. Ukraina została członkiem WTO. W lutym 2011 r. Ukraina uzyskała status pełnoprawnego członka Wspólnoty Energetycznej. Ukraina była członkiem założycielem Wspólnoty Niepodległych Państw, ale opuściła wszystkie struktury organizacji w 2018 r.

Ukraina jest objęta Europejską Polityką Sąsiedztwa UE, w tym Programem Partnerstwa Wschodniego. Od 2014 r. jest krajem stowarzyszonym z UE, a w 2016 r. weszła w życie umowa o wolnym handlu UE – UA (umowa DCFTA - Deep and Comprehensive Free Trade Areas). Od 2014 r. to Unia Europejska jest najważniejszym partnerem handlowym Ukrainy.

Gospodarka Ukrainy jest w znacznym stopniu uzależniona od eksportu niskoprzetworzonych produktów, w szczególności wyrobów metalurgicznych i rud żelaza. Z drugiej strony jest importerem surowców energetycznych gazu ziemnego i ropy naftowej. Ukraina posiada jedne z najbardziej żyznych gleb na świecie i klimat sprzyjający rolnictwu. Potencjał tego sektora nie jest w gospodarce Ukrainy w pełni wykorzystywany.

W związku z polityką Rosji, wojną domową na wschodzie kraju, Ukraina borykała się z szeregiem problemów gospodarczych tj. postępującym spadkiem aktywności gospodarczej, wycofywaniem wkładów bankowych, olbrzymią inflacją czy spadkiem obrotów handlu zagranicznego. W 2014 i 2015 r. odnotowała ujemne PKB (odpowiednio -6,6% i -9,8%), z inflacją odpowiednio 24,9% i 43,3%. Od 2016 r. PKB zaczęło wzrastać, w 2018 r. inflacja nie osiągnęła już dwucyfrowego wyniku, a w 2019 r. wyniosła ok. 4,1%.

Międzynarodowa agencja ratingowa Standard&Poor's we wrześniu 2019 r. podniosła ocenę długoterminowego ratingu wiarygodności kredytowej Ukrainy w walucie zagranicznej z B- na B. We wrześniu 2020 r. rating ten nie zmienił się. W opublikowanym przez Bank Światowy zestawieniu „Doing Business 2020” Ukraina sklasyfikowana została na 64 miejscu (wzrost z 71 miejsca w Doing Business 2019). Pozytywne oceny otrzymała w zakresie uzyskiwania pozwoleń na budowę (20 miejsce), pozyskiwania kredytów (37 miejsce), ochrony inwestorów mniejszościowych (45 miejsce). Negatywnie oceniono natomiast rozwiązania upadłościowe (146 miejsce), dostępność mediów (128 miejsce), czy handel zagraniczny (74 miejsce).

W ostatnich latach Ukraina rozpoczęła wdrażanie licznych reform gospodarczych, co wynikało również ze stowarzyszenia z UE i wymogów z tym związanych. W czerwcu 2016 r. przyjęto ustawę „O sądownictwie i statusie sędziów”, którą powołano nowy Sąd Najwyższy, jak również dwa wyższe sądy wyspecjalizowane: Najwyższy Sąd do Spraw Własności Intelektualnej oraz Najwyższy Sąd Antykorupcyjny. W 2018 r. kontynuowano reformy: decentralizacyjną, opieki zdrowotnej i systemu oświaty. Przyjęto również ustawę o sądzie antykorupcyjnym i ustawę prywatyzacyjną. Pracę rozpoczęło Państwowe Biuro Śledcze, nowy organ dochodzeniowy, utworzony w celu zwalczania przestępstw popełnionych przez urzędników wysokiego szczebla, jak również organy antykorupcyjne: Krajowe Biuro Antykorupcyjne, Specjalna Prokuratura Antykorupcyjna, Narodowa Agencja ds. Zapobiegania Korupcji. W październiku 2020 r. Sąd Konstytucyjny Ukrainy uznał za niekonstytucyjne niektóre przepisy antykorupcyjne, jak również funkcjonowanie Narodowej Agencji ds. Zapobiegania

Korupcji. Prezydent zapowiedział rozpoczęcie prac umożliwiających działalność organów antykorupcyjnych i skuteczną walkę z korupcją.

7 lutego 2019 r. weszła w życie ustawa „o walucie i operacjach walutowych” liberalizująca wymianę walut. Zgodnie z nowymi przepisami zniesiono obowiązek uzyskiwania indywidualnych licencji na operacje walutowe za granicą dla rezydentów (wprowadzono swobodę zakładania rachunków bankowych w zagranicznych bankach i transferu środków z/na terytorium UA), zniesiono obowiązek rejestracji kredytów i pożyczek w walucie zaciągniętych u nierezydentów. Ustawa zniosła także maksymalny okres rozliczeń w ramach umów eksportowo-importowych, który wynosił 180 dni. Zniesiono również sankcje za nieprzestrzeganie prawa o zagranicznej działalności gospodarczej, jak również kontrole tzw. nieistotnych operacji walutowych (do 150 tys. UAH). Wprowadzono także definicję pieniądza elektronicznego.

30 marca 2020 r. uchwalono reformę gruntów rolnych. Od początku lat 2000 na Ukrainie obowiązywał zakaz sprzedaży gruntów rolnych, który zgodnie z nową ustawą ma być zniesiony w lipcu 2021 r. (jednakże sprzedaż ziemi cudzoziemcom nie będzie możliwa).

13 maja 2020 r. Rada Najwyższa Ukrainy przegłosowała projekt ustawy o udoskonaleniu mechanizmów regulowania działalności bankowej. Ustawa uniemożliwia zwrot znacjonalizowanych banków byłym właścicielom, utrudnia także uzyskanie przez nich odszkodowania. Przyjęcie ustawy było warunkiem koniecznym dla wznowienia współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym.

Pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 z pewnością będzie miała negatywny wpływ na gospodarkę Ukrainy. Prognozy rządowe z kwietnia 2020 r. przewidują niemal 10% bezrobocie i inflację 11,6% w końcu 2020 r. Przewidywania MFW mówią o poważnym spadku poziomu wzrostu gospodarczego na Ukrainie, realny PKB Ukrainy na koniec 2020 r. prognozowany jest na -7,7%. Bank Światowy zakłada spadek PKB Ukrainy w 2020 r. na poziomie 3,5%, a pesymistyczne prognozy ekonomistów mówią o możliwości spadku PKB na poziomie kryzysu z 2009 r. tj. o 15%. Rząd ukraiński powziął działania mające na celu wsparcie przedsiębiorców, polegające m.in. na umorzeniu płatności podatków gruntowych i od nieruchomości, wprowadzeniu moratorium na kontrole gospodarcze i podatkowe, opóźnieniu w płatności składek na ubezpieczenia społeczne czy wprowadzeniu koncepcji częściowego bezrobocia dla MŚP. Dodatkowo wprowadzono zmiany do rządowego programu dotacji i gwarancji kredytowych dla przedsiębiorstw („Przystępne kredyty 5-7-9%”) polegające na zwiększeniu maksymalnej kwoty kredytu do 3 mln UAH, rozszerzeniu listy celów pożyczek inwestycyjnych o cele zw. z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się COVID-19 tj. produkcja leków, wyrobów medycznych, sprzętu medycznego, jak również koszty płac, czynszów itp., wprowadzono także możliwość 0% refinansowania kredytu. Warunkiem uzyskania kredytu jest m.in. utrzymanie miejsc pracy (na poziomie 80% personelu w stosunku do 1 marca 2020 r. i 60% funduszu wynagrodzeń z tego okresu).

Jeżeli chodzi o handel zagraniczny to zgodnie z danymi Państwowego Komitetu Statystycznego Ukrainy, w 2019 r. ukraiński eksport towarowy osiągnął wartość 50060,3 mln USD i wzrósł o 5,8% w stosunku do 2018 r. Import wzrósł natomiast o 6,3% i osiągnął w 2019 r. wartość 60783,7 mln USD. Ujemne saldo w handlu wyniosło -10,7 mld USD. Najważniejszym krajem w ukraińskim eksporcie towarowym w 2019 r. były Chiny (3593,6 mln USD – wzrost o 63,3% w stosunku do 2018 r.) i Polska (3296,5 mln USD – wzrost o 1,2%), a następnie Rosja (3243 mln USD – spadek o 11,2%). Najważniejszy udział w strukturze towarowej eksportu miały produkty rolno-spożywcze (25,8%, głównie zboża), wyroby metalurgiczne (głównie metale żelazne – 17,5%), produkty mineralne (9,7%). W 2019 r. najważniejszymi partnerami Ukrainy jeżeli chodzi o import towarów były Chiny (9195,6 mln USD – wzrost o 20,9% w stosunku do 2018 r.), Rosja (6986,2 mln USD – spadek o 13,6%), Niemcy (5991,5 mln USD – wzrost o 0,1%) i Polska (4102,5 mln USD – wzrost o 12,6%). W strukturze towarowej importu dominowały: maszyny i sprzęt elektroniczny (21,9%), produkty mineralne (21,4%, głównie paliwa), wyroby przemysłu chemicznego (12,3%).

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ukraina to kraj z dużym potencjałem inwestycyjnym, położony na przecięciu głównych szlaków transportowych między Europą i Azją, z taną i wykwalifikowaną siłą roboczą, potencjałem naukowym i rozwiniętą, choć wymagającą modernizacji, infrastrukturą.

W 2019 r. wielkość inwestycji zagranicznych w gospodarkę Ukrainy wyniosła 41802,6 mln USD, z czego 80% tj. 33442,3 mln USD pochodziła z krajów UE. Jednocześnie, w 2019 r. wielkość inwestycji bezpośrednich Ukrainy za granicą wyniosła 6540,4 mln USD, z czego 96% (6327,4 mln USD) dotyczyła krajów UE. W 2019 r. inwestycje w gospodarkę Ukrainy miały tendencję rosnącą. Największe znaczenie wśród inwestorów miały: Cypr (29,7%), Holandia (21,8%), Wielka Brytania (5,9%), Niemcy (5,2%). Jeżeli chodzi o inwestycje zagraniczne ukraińskich inwestorów, dotyczyły one głównie Cypru (94,7%) oraz Rosji (1,9%) i Łotwy (1,1%). Według stanu na dzień 1 października 2019 r. w strukturze sektorowej inwestycji na Ukrainie najwyższy udział miał przemysł (32,9%), a w szczególności produkcja (24,7%), natomiast inwestycje ukraińskie dotyczyły głównie działalności naukowej i technicznej (95,3%).

Ukraina, z pewnymi wyjątkami dot. banków, firm ubezpieczeniowych, lombardów, nie ma prawnych ograniczeń w zakresie wyboru formy prawnej przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności gospodarczej. Nie ma także ograniczeń w rejestracji przedsiębiorstwa przez osoby fizyczne lub prawne – nierezydentów. Tworzenie i działalność podmiotów gospodarczych regulowana jest Kodeksem Cywilnym z 2003 r., Kodeksem Gospodarczym Ukrainy z 2003 r., ustawami: „O spółkach gospodarczych” z 1991 r., „O trybie inwestycji zagranicznych” z 1996 r., „O spółkach akcyjnych” z 2008 r. oraz „O spółkach z ograniczoną i dodatkową odpowiedzialnością” z 2018 r.

System podatkowy Ukrainy uregulowany jest przez Kodeks Podatkowy Ukrainy i jest on niezwykle złożony, składa się z ponad 100 podatków, składek, opłat, które mogą się różnić w zależności od regionu. Należy zauważyć, że oprócz istniejących podatków krajowych ze znanymi stawkami, organy samorządu lokalnego mogą samodzielnie ustanawiać wysokość lokalnych podatków i opłat.

Podstawowa stawka VAT wynosi 20%, funkcjonują także stawki preferencyjne – 7% na dostawę określonych leków, 0% na eksport towarów, dostawy towarów do tankowania statków, międzynarodowe przewozy pasażerskie transportem śródlądowym itp.

4. Wymiana handlowa z Polską

Wymiana handlowa Polski z Ukrainą w latach 2013-2019

	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	mln USD	r/r%	mln USD	r/r%	mln USD	r/r%	mln USD	r/r%	mln USD	r/r%	mln USD	r/r%	mln USD	r/r%
Eksport	5713	+8,4	4207	-26,4	3301	-21,5	3832	+16,1	4779	+24,7	5267	+10,2	5574,4	+5,8
Import	2219	-13,1	2282	+2,9	1699	-25,6	2023	+19,1	2402	+18,7	3024	+25,9	3054,7	+1
Obroty	7932	+1,4	6489	-18,2	5000	-22,9	5855	+22,8	7192	+22,8	8292	+15,3	8629,1	+4,1
Saldo	3494		1925		1602		1809		2377		2242		2519,8	

Źródło: GUS

Obroty towarowe między Polską a Ukrainą wyniosły w 2019 r. 8,6 mld USD (wzrost o 4,1% r/r), w tym eksport wyniósł 5,6 mld USD (wzrost o 5,8% w stosunku do 2018 r.), a import 3,05 mld USD (wzrost o 1% w stosunku do 2018 r.).

Największy udział w polskim eksporcie na Ukrainę w 2019 r. posiadały:

- wyroby przemysłu elektromaszynowego (1,8 mld USD - 32,9% polskiego eksportu na Ukrainę), tj. pojazdy samochodowe, ciągniki drogowe, druty i przewody elektryczne, przyczepy, chłodziarki-zamrażarki,

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

- wyroby przemysłu chemicznego (1,2 mld USD, 22% polskiego eksportu na Ukrainę), tj. leki, opony, nawozy mineralne, preparaty do makijażu, środki czystości,
- artykuły rolno-spożywcze (671,7 mln USD, wzrost o 17,6%), tj. karma dla zwierząt, czekolada, sery, twarogi, kawa, mięso drobiowe,
- wyroby metalurgiczne (492,2 mln USD, wzrost o 9,3%), tj. wyroby walcowane i konstrukcje z żeliwa i stali, zbiorniki, cysterny, odpady miedzi i złom, maszyny do golenia.

Największy udział w polskim imporcie z Ukrainy w 2019 r. miały:

- artykuły rolno-spożywcze (import wyniósł 794,3 mln USD, 26% polskiego importu z UA, wzrost o 15,2%), tj. olej sojowy i słonecznikowy, makuchy, nasiona rzepaku, mięso drobiowe, owoce mrożone,
- produkty mineralne (import wyniósł 598,4 mln USD, 19,6% polskiego importu z UA, wzrost o 9,5%), tj. rudy żelaza, energia elektryczna, gliny, oleje, sól,
- wyroby metalurgiczne (import wyniósł 572,6 mln USD, 18,7% polskiego importu z UA), tj. wyroby walcowane na gorąco i zimno, żelazostopy, rury, kątowniki, druty.

Dane za 10 miesięcy 2020 r. wskazują, że polsko-ukraińskie obroty handlowe spadły o 0,2% w stosunku do tego samego okresu w 2019 r. W tym czasie polski eksport na Ukrainę wzrósł o 4,8% i wyniósł 4848,6 mln USD. Dominowały wyroby przemysłu elektromaszynowego (samochody, samoloty, ciągniki drogowo, przewody elektryczne, odbiorniki telewizyjne, chłodziarko-zamrażarki) – eksport wyniósł 1554,1 mln USD (+3,5%), wyroby przemysłu chemicznego (leki, środki piorące, nawozy mineralne i chemiczne, opony) – 1021,6 mln USD (-0,8%) i artykuły rolno-spożywcze (ser, karma dla zwierząt domowych, kawa, przetwory spożywcze, czekolada) – 702,8 mln USD (+30%).

W tym okresie import towarów z Ukrainy do Polski zmniejszył się o 9% w stosunku do okresu I-X 2019 r. i wyniósł 2377,5 mln USD. Główne produkty w imporcie: artykuły rolno-spożywcze (m.in. olej sojowy, słonecznikowy, makuchy) – 692,1 mln USD (+2,7%), produkty metalurgiczne (m.in. wyroby walcowane, żelazokrzemomangan, sztaby, pręty) – 414,3 mln USD – spadek o 20%, produkty mineralne (m.in. rudy i koncentraty żelaza, energia elektryczna, glina ogniotrwała) – 398,3 mln USD – spadek o 21%.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Według danych Państwowej Służby Statystyki Ukrainy, na dzień 31 grudnia 2019 r. poziom polskich inwestycji zagranicznych w gospodarkę Ukrainy wynosił 693,7 mln USD, co stanowiło ok. 2% wszystkich zagranicznych inwestycji w gospodarkę UA. Po okresie spadku w latach 2013-2017, polskie inwestycje wykazują tendencję wzrostową (571,3 mln USD na dzień 1.01.2018 r., 632,1 mln USD na dzień 1.01.2019 r.). Według danych NBP na koniec 2019 r. stan należności z tytułu polskich inwestycji bezpośrednich na Ukrainie wynosił 352,5 mln USD (odpowiednio 219,5 mln USD na koniec 2018 r. 122,5 mln USD na koniec 2017 r., 15,1 mln USD na koniec 2016 r., 18,4 mln USD na koniec 2015 r.).

Na Ukrainie działa ponad tysiąc polskich firm. Do najważniejszych polskich inwestycji na Ukrainie należą te dotyczące sektora finansowego (bankowego i ubezpieczeniowego). Jeżeli chodzi o polskie inwestycje w ukraiński sektor produkcji, do najważniejszych należą inwestycje w sektorze budowlanym, samochodowym, branży meblarskiej i odzieżowej.

Według danych Państwowej Służby Statystyki Ukrainy, na dzień 31 grudnia 2019 r. ukraińskie inwestycje bezpośrednie w gospodarkę Polski wynosiły 8,1 mln USD. Według danych NBP ukraińskie inwestycje bezpośrednie w Polsce mają tendencję spadkową.

W ostatnich latach obserwuje się zwiększone zapotrzebowanie na pracowników z Ukrainy i szybki wzrost migracji zarobkowej. Szacowana liczba Ukraińców zatrudnionych w Polsce przed wybuchem pandemii koronawirusa wynosiła ok. 1,2 miliona. Na dzień 15 maja 2020 r. liczba ta zmniejszyła się o ok. 150 tys.

6. Dostęp do rynku

A) Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawę prawną dwustronnych stosunków gospodarczych stanowią m.in.:

- Umowa między Rządem RP a Rządem Ukrainy o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji podpisana w 1993 r. (Dz. U. z 1993 r. nr 125, poz. 575),
- Konwencja między Rządem RP a Rządem Ukrainy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku podpisana w 1993 r. (Dz. U. z 1994 r. nr 63, poz. 269),
- Umowa między Rządem RP a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy gospodarczej podpisana w 2005 r. (Monitor Polski z 31.08.2006 r. nr 59, poz. 628).

27 czerwca 2014 r. Ukraina podpisała w Brukseli umowę stowarzyszeniową z UE, której integralną częścią jest umowa o pogłębionej i całościowej strefie wolnego handlu (DCFTA). 1 stycznia 2016 r. DCFTA weszła w życie na zasadach tymczasowego stosowania, a po ratyfikacji przez wszystkie kraje członkowskie, układ w pełni wszedł w życie 1 września 2017 r. 17 lipca 2017 r. Rada UE, jako dodatek do DCFTA, zatwierdziła tymczasowe (na okres do 3 lat) preferencje handlowe dla Ukrainy. Zgodnie z przyjętym rozporządzeniem zwiększona została lista produktów rolnych, które Ukraina może eksportować do UE bez cła. Preferencje dotyczą ukraińskiego miodu, kukurydzy i mąki kukurydzianej, jęczmienia i mąki jęczmiennej, pszenicy i mąki pszenicznej, owsa, przetwarzanych pomidorów oraz soku z winogron.

B) Warunki dostępu do rynku

Mimo przeprowadzenia w ostatnich latach przez rząd ukraiński szeregu reform podatkowych, dotyczących sądownictwa, walki z korupcją, na rynku występują bariery i zagrożenia, na które uwagę zwracają polscy przedsiębiorcy.

Poza zagrożeniami zewnętrznymi związanymi z bezpieczeństwem narodowym Ukrainy, z czego wynika także niechęć do uczestnictwa w projektach długoterminowych i orientacja na cele krótkookresowe, przedsiębiorcy zgłaszają również problemy dotyczące kwestionowania i podwyższania przez ukraińskie służby celne wartości celnej importowanych towarów, kwestie przedłużających się odpraw celnych, uciążliwych kontroli podatkowych, problemów związanych ze zwrotem podatku VAT. Ze względu na brak dostępnych zezwoleń, pod koniec roku kalendarzowego występują problemy z transportowaniem towarów. Prawo zmienia się często, a ustawodawstwo w dziedzinie praw ochrony własności intelektualnej jest nieefektywne. Poza tym, ze względu na odpływ siły roboczej za granicę, pogarsza się sytuacja w zakresie ludności aktywnej zawodowo. Ryzyko korupcji jest nadal wysokie. Usługi administracyjne dla biznesu są niestety świadczone na słabym poziomie, władze lokalne niedostatecznie wspierają przedsiębiorców i inwestorów, a prawo jest często interpretowane na ich niekorzyść.

Na ukraińskim rynku istnieje duża ilość ograniczeń pozataryfowych związanych z dopuszczeniem produktów do rynku tj. certyfikacją, atestami, przepisami weterynaryjnymi i fitosanitarnymi. Od końca 2015 r. obowiązuje zakaz eksportu drewna. Zakaz został wprowadzony na okres 10 lat. Nie jest to zgodne z zapisami DCFTA, jak również przepisami WTO. Obowiązują również wysokie cła antydumpingowe na import gumowych korków wykorzystywanych do celów medycznych, wprowadzono środki ochronne typu safeguard na import pianek poliuretanowych i polimerów PCV, postępowaniem ochronnym objęte są także świeżo cięte róże oraz druty i kable.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Na mocy międzyrządowej umowy o współpracy gospodarczej powołana została Polsko-Ukraińska Międzyrządowa Komisja ds. Współpracy Gospodarczej. Ostatnie posiedzenie Komisji miało miejsce w dniu 21 kwietnia 2017 r. w Warszawie.

W ramach Komisji utworzono następujące grupy robocze ds.: handlu i inwestycji, sektora paliwowo-energetycznego, turystyki, rolnictwa, transportu, informacji geoprzestrzennych, wykorzystania przestrzeni kosmicznej, współpracy przemysłów obronnych.

W dn. 11-13 października 2020 r. na Ukrainie z oficjalną wizytą przebywał Prezydent RP Pan Andrzej Duda. Podczas wizyty odbyły się spotkania z Prezydentem Ukrainy Panem Wołodymyrem Zełenskim, a także z Premierem Denisem Szmyhalem i Przewodniczącym Rady Najwyższej Ukrainy, Panem Dmytro Razumkovem. Przy okazji wizyty, 13 października 2020 r. w Odessie odbyło się polsko-ukraińskie forum o tematyce logistyczno-transportowej, w którego otwarciu uczestniczyli Prezydenci obu krajów.

Problemy i perspektywy rozwoju wzajemnej współpracy gospodarczej omawiane są także podczas dwustronnych spotkań międzyrządowych. Ostatnie takie spotkanie miało miejsce 8 września 2020 r. podczas Forum Ekonomicznego w Karpaczu, gdzie Pani Jadwiga Emilewicz, Wiceprezes Rady Ministrów, spotkała się z Panem Ihorem Petrashko, Ministrem Rozwoju Gospodarki, Handlu i Rolnictwa Ukrainy. 19 lutego 2020 r. w siedzibie Ministerstwa Rozwoju odbyło się spotkanie Pana Krzysztofa Mazura, Podsekretarza Stanu w MR z Panem Tarasem Kachką, Wiceministrem ds. Rozwoju Gospodarki, Handlu i Rolnictwa Ukrainy, Pełnomocnikiem Rządu Ukrainy ds. Handlu. 21 maja 2020 r. w formie wideokonferencji odbyło się spotkanie na poziomie roboczym (dyrektorów departamentów współpracy międzynarodowej ministerstw właściwych ds. gospodarki), podczas którego omówiono stan wzajemnej wymiany handlowej, jak również główne problemy w relacjach gospodarczych.

9 września 2015 r. ministrowie finansów Polski i Ukrainy podpisali umowę dotyczącą przyznania Ukrainie kredytu rządowego w wysokości 100 mln EUR na realizację projektów inwestycyjnych. Kredyt ma być przeznaczony na modernizację infrastruktury przejść granicznych. W ramach umowy podpisano kontrakty na modernizację dróg dojazdowych do ukraińsko-polskich granic oraz na modernizację ukraińsko-polskich przejść granicznych na łączną kwotę ok. 83,4 mln EUR. Kontrakty te są obecnie w trakcie realizacji.

Minister Rozwoju, Pracy i Technologii obejmuje częściowym dofinansowaniem niektóre przedsięwzięcia promocyjne o charakterze proeksportowym - bliższe informacje dostępne są w Portalu Promocji Eksportu www.trade.gov.pl. Ukraina jest obecnie (w latach 2020-2020) rynkiem docelowym w ramach branżowego programu promocji mody polskiej (przewidziana jest organizacja stoiska narodowego na Kyiv Fashion w 2021 r.) oraz budowy i wykańczania budowli (przewidziane stoisko narodowe na Inter Build EXPO w 2021 r.). Pomoc finansowa w realizacji przedsięwzięć promocyjnych może być również udzielona ze środków unijnych – informacje na stronie www.funduszeunijne.gov.pl.

Wsparcie dla przedsiębiorców jest również udzielane przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE S.A.) (ubezpieczenia i gwarancje w ramach systemu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych), jak również oferowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach rządowego programu „Finansowe Wspieranie Eksportu”. Szersza informacja nt. temat dostępna na stronach: www.bgk.com.pl, www.kuke.com.pl.

W Kijowie działa Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, które odnotowuje rosnące zainteresowanie polskich małych i średnich przedsiębiorstw rynkiem ukraińskim. Biuro prowadzi działania promocyjne na wydarzeniach biznesowo-gospodarczych, współorganizuje konferencje i seminaria, organizuje spotkania biznesowe, udziela porad polskim przedsiębiorcom.

8. Perspektywiczne sektory i możliwości współpracy

Do perspektywicznych kierunków polsko – ukraińskiej współpracy gospodarczej należy zaliczyć sektor energetyczny (dostawa sprzętu dla stacji energetycznych, urządzeń i technologii do ich modernizacji),

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

budownictwo (szczególnie budowa infrastruktury UA tj. sektor kolejowy, drogowy, lotniczy, morski, rzeczny), branżę rolno – spożywczą (infrastruktura rolna, maszyny, technologie), budowę maszyn (np. produkcja części samochodowych). Przedmiotem zainteresowania polskich inwestorów powinien stać się również, ze względu na ostatnie reformy, sektor medyczny (prywatna opieka zdrowotna, e-medycyna, cyfryzacja w usługach medycznych), jak również branża IT (zakłady montażowe, centra outsourcingowe).

9. Placówki dyplomatyczne i Zagraniczne Biuro Handlowe Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie

Ukraina 01901 Kijów, ul. Jarosławiw Wał 12

tel. +38 044 230 07 00

fax +38 044 270 63 36

e-mail: kijow.am.sekretariat@msz.gov.pl

Ambasada Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej

Al. J.Ch. Szucha 7, 00-580 Warszawa, Polska

Tel. 48 22 622-47-97

Fax: +48 (22) 629-81-03

<http://poland.mfa.gov.ua>

emb_pl@mfa.gov.ua

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Kijowie

Karol Kubica - Kierownik

karol.kubica@paih.gov.pl

+380 988 115 791

Kojumiatska str. 14 B

04071, Kijów

Notatkę przygotował:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii

Grudzień 2020